

Vlaams
Parlement

stuk 37-F (2012-2013) – Nr. 2
ingediend op 4 juni 2013 (2012-2013)

Verslag

van het Rekenhof

over het Volwassenenonderwijs. Personeelsfinanciering

Verslag

namens de Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen
uitgebracht door mevrouw Kathleen Helsen

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Boudewijn Bouckaert.

Vaste leden:

de heren Paul Delva, Jos De Meyer, de dames Kathleen Helsen, Sabine Poleyn;
mevrouw Katleen Martens, de heren Wim Van Dijck, Wim Wienen;
de dames Irina De Knop, Marleen Vanderpoorten;
de dames Kathleen Deckx, Fatma Pehlivan;
mevrouw Vera Celis, de heer Kris Van Dijck;
de heer Boudewijn Bouckaert;
mevrouw Elisabeth Meuleman.

Plaatsvervangers:

de heer Jan Durnez, de dames Cindy Franssen, Veerle Heeren, Katrien Schryvers;
de heren Frank Creyelman, Chris Janssens, Erik Tack;
de dames Ann Brusseel, Fientje Moerman;
mevrouw Yamila Idrissi, de heer Chokri Mahassine;
de heer Willy Segers, mevrouw Goedele Vermeiren;
de heer Jurgen Verstrepen;
mevrouw Mieke Vogels.

Toegevoegde leden:

mevrouw Gerda Van Steenberge.

Stukken in het dossier:

37-F (2012-2013) – Nr. 1: Verslag van het Rekenhof

INHOUD

I.	Inleidende uiteenzetting door de heer Adri De Brabandere, eerste auditeur-revisor	4
1.	Situering van het onderzoek	4
2.	Personeelsfinanciering	4
3.	Personeelsregelgeving	6
4.	Budgettering en evaluatie	8
5.	Aanbevelingen	8
II.	Reactie van minister Pascal Smet	8
III.	Bespreking	9
1.	Vragen en opmerkingen van de leden.....	9
1.1.	Tussenkost van mevrouw Kathleen Helsen	9
1.2.	Tussenkost van mevrouw Katleen Martens	10
1.3.	Tussenkost van mevrouw Vera Celis.....	10
1.4.	Tussenkost van de heer Jos De Meyer	11
1.5.	Tussenkost van mevrouw Marleen Vanderpoorten.....	11
1.6.	Tussenkost van de heer Wim Van Dijk	12
1.7.	Tussenkost van de heer Boudewijn Bouckaert.....	12
2.	Antwoorden van het Rekenhof	12
3.	Antwoorden van de minister.....	13
4.	Slotreplieken.....	15
4.1.	Aanvullende tussenkomst van de heer Jos De Meyer en antwoord van de minister.....	15
4.2.	Aanvullende tussenkomst van mevrouw Kathleen Helsen en antwoord van de minister.....	15
	Gebruikte afkortingen	16

In de Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen werd op datum van donderdag 2 mei 2013 het verslag van het Rekenhof over de personeelsfinanciering in het volwassenenonderwijs besproken. Bij het rapport werd toelichting verschaft door de heer Adri De Brabandere, eerste auditeur-revisor bij het Rekenhof, die hierbij gebruik maakte van een PowerPointpresentatie. Minister Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, gaf namens de Vlaamse Regering zijn reactie op de bevindingen van het Rekenhof. De beide instanties beantwoordden daarna vragen van de commissieleden.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE HEER ADRI DE BRABANDERE, EERSTE AUDITEUR-REVISOR

1. Situering van het onderzoek

De heer *Adri De Brabandere*, eerste auditeur-revisor, herinnert aan twee belangrijke mijlpalen voor het volwassenenonderwijs, namelijk het decreet van 2 maart 1999 en het decreet van 15 juni 2007. Dat laatste decreet ging verder met de modularisering. De basiseducatie werd geïntegreerd in het volwassenenonderwijs en er werd een nieuw systeem ingevoerd voor de personeelsomkadering (de personeelsfinanciering) omdat het vorige systeem tot een scheefgroei had geleid. Aldus wilde men een flexibel en innovatief volwassenenonderwijs realiseren, dat de deelname aan levenslang leren zou bevorderen. De Europa 2020-strategie wil immers dat vijftien percent van de bevolking tussen 20 en 65 jaar zou deelnemen aan levenslang leren. Op dit vlak behaalt Vlaanderen momenteel ongeveer 8 percent, een gemiddelde score binnen Europa. De deelname aan het formele leren is slechts een klein onderdeel van het levenslange leren. Als het formele leren echter afzonderlijk zou worden bekeken, zou Vlaanderen veel beter scoren.

Het volwassenenonderwijs kent verschillende niveaus. De basiseducatie wordt georganiseerd door de centra voor basiseducatie. In de centra voor volwassenenonderwijs wordt secundair onderwijs georganiseerd, hoger beroepsonderwijs en de specifieke lerarenopleiding. Ten tijde van het onderzoek waren er 111 CVO's die samenwerkten in dertien consortia. Per consortium is er een CBE. Er waren meer dan 5600 budgettaire fulltimes werkzaam in het volwassenenonderwijs. Het gaat om meer dan 10.000 personeelsleden. De loonkosten bedroegen meer dan 325 miljoen euro.

Er werden drie onderzoeksvragen geformuleerd: een over de personeelsomkadering, een over de personeelsregelgeving en een over de budgettering en de verantwoording van de toegekende middelen. Er werd onderzocht of de regelingen correct werden toegepast en of ze afgestemd zijn op de beoogde flexibiliteit en de innovatie.

Het onderzoek is gebaseerd op gesprekken en op de analyse van documenten, bestanden en dossiers. Er werden dertien CVO's en drie CBE's bezocht. De directeurs van de instellingen werden telkens geïnterviewd. Daarbij werd de tegensprekelijke procedure gevolgd. Het verslag werd eerst voorgelegd aan de administratie en daarna aan de minister. Het antwoord van de minister is integraal opgenomen in het verslag.

2. Personeelsfinanciering

De personeelsomkadering wordt gefinancierd op basis van het aantal lessen-cursist. Dat is het aantal deelnemende cursisten, vermenigvuldigd met het aantal lestijden van de gevolgde modules. De referteperiode loopt van 1 april tot 31 maart, voorafgaand aan het betrokken schooljaar. Alleen die modules worden meegeteld waarvan het moment waarop een derde van de lestijden voorbij is in die referteperiode ligt. Men bekomt het aantal leraarsuren door het aantal lessen-cursist te delen door een specifieke deler voor het betrokken leer- of studiegebied. Bij de CVO's wordt voor de samenstelling van het personeelskader rechtstreeks geput uit de leraarsuren. Bij de CBE's wordt er nog een omrekening gedaan

naar het aantal voltijdsequivalenten. Verder is er nog een extra omkadering. Er is een overgangperiode vastgesteld en er wordt jaarlijks een groeिनorm bepaald.

Men gaat uit van het principe van de vrije aanwending, behalve voor de extra omkadering. Er kunnen leraarsuren worden aangewend als coördinatie-uren. Er zijn overdrachten mogelijk naar een ander schooljaar of naar een ander centrum. Het is ook mogelijk om voordrachtgevers aan te stellen.

Alleen die cursisten mogen worden meegeteld die regelmatig aan het geheel van de vorming hebben geparticipeerd, vanaf de inschrijving tot het moment dat een derde van de lessen voorbij is. Men kan zich daarbij afvragen of de aanwezigheid in het volwassenenonderwijs altijd mogelijk en noodzakelijk is. Men zou ook kunnen financieren op basis van de output, of forfaitair, of als aanwezigheid toch zo belangrijk is, per aanwezigheid. De overheid heeft echter weinig alternatieve financieringsmethodes onderzocht. Het participatiecriterium werd geconcretiseerd in het afsprakenkader tussen de verificateurs en het agentschap Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs en Studietoelagen. Volgens dat kader mogen de afwezigheden de grenzen van de redelijkheid niet overschrijden. Dat blijft echter een vaag criterium. Bovendien geven de verificateurs zelf toe dat het moeilijk is om de reële aanwezigheden te achterhalen. Vooral voor het afstandsonderwijs is er een probleem. Daar gaat het natuurlijk niet om aanwezigheid, maar om aantoonbare participatie. De uitval is vrij groot. In het CBE valt 38 procent van de cursisten uit en in het CVO twintig procent, berekend per module. De term uitval betekent dat de cursisten niet deelnemen aan de examens. Er zijn grote verschillen tussen de centra. Een aanzienlijk deel van de cursisten volgt blijkbaar wel de hele module, maar neemt niet deel aan de examens. Als dat een structureel gegeven wordt, is er toch wel iets aan de hand. Het onderwijs moet eigenlijk kwalificatiegericht zijn.

De vraag rijst of een financiering op basis van een referteperiode uit het verleden voor het volwassenenonderwijs wel goed is. Deze financieringswijze remt namelijk de innovatie af. Men zou de financiering ook kunnen baseren op het lopende schooljaar. In dat geval wordt er een voorschot uitbetaald en gebeurt er achteraf een verrekening. Nochtans kan ook dit systeem, door de onzekerheid die het creëert, nadelen hebben. De CVO's zijn wel vragende partij voor een onmiddellijke subsidiëring van de nieuw opgerichte opleidingen. Er zijn grote schommelingen tussen twee opeenvolgende referteperiodes. De centra beslissen immers elk jaar opnieuw over de modules die ze aanbieden. De cursistenstroom fluctueert niet op basis van de demografische ontwikkelingen, zoals in het leerplichtonderwijs. Door deze grote schommelingen worden de middelen moeilijk beheersbaar. Dat zou kunnen worden verholpen door een ruimere referteperiode, bijvoorbeeld van drie jaar. De directeurs zijn hiervoor niet te vinden, omdat de meeste centra nu net in een periode van groei zitten. Binnen een systeem met een ruimere referteperiode zou de groei pas later verrekend worden in de financiering. De directeurs vragen wel dat de mogelijkheid om uren over te dragen naar een volgend schooljaar zou worden verruimd. Op dit ogenblik is dat beperkt tot twee procent van het toegekende pakket.

De delers werden vastgesteld op basis van een verantwoorde gemiddelde groepsgrootte. Voor de CVO's zijn tien delers vastgesteld, voor de CBE's vier. In de praktijk wordt er gewerkt met grotere groepen omdat de centra anticiperen op de verwachte uitval. Splitsing is in principe pas mogelijk als het dubbel van de deler wordt bereikt. De klassen worden ook groter door de aanwending van leraarsuren als coördinatie-uren en door de beschouwing om wachtlijsten te vermijden. In de eindmodules wordt echter met kleinere groepen gewerkt. De centra willen namelijk meestal wel het volledige opleidingstraject aanbieden. Over het algemeen is men wel tevreden over de grootte van de delers. Dat moet – vooral in het licht van de verschuivingen – echter genuanceerd worden. Door het principe van de vrije aanwending kunnen er uren worden aangewend voor opleidingen of voor studiegebieden die die uren niet hebben gegenereerd. Zo krijgen hbo5-opleidingen over het

algemeen meer uren dan ze genereren. Op het secundair niveau geldt dat ook voor bijvoorbeeld de talen en voor ICT. Dat gaat ten nadele van de NT2-opleidingen. Een dergelijke trend kan een signaal zijn dat de delers heroverwogen kunnen worden.

Voor de CBE's werd een overgangperiode van een jaar vastgesteld, die nu achter de rug is. Voor de CVO's gold een overgangperiode van zes jaar, waarvan het laatste jaar nu bezig is. Er werd een nieuw historisch forfait vastgesteld, dat in de daarop volgende jaren geleidelijk werd afgebouwd ten gunste van de nieuwe regeling. Alle bezochte CVO's vinden de toepassing van de nieuwe regeling haalbaar, al erkennen ze dat er aanpassingen aan het aanbod nodig zullen zijn om het verlies op te vangen. Een aantal CVO's heeft die aanpassingen al gedaan. Meer dan veertig percent van de centra zou erop achteruit gaan bij de toepassing van de nieuwe regeling. Door die lange overgangperiode worden sterk groeiende CVO's natuurlijk geremd.

De CVO's klagen over de zware procedure voor het aanvragen van een nieuwe onderwijsbevoegdheid. Binnen een flexibel volwassenenonderwijs moet dat nochtans vlot kunnen verlopen. Sinds 1 januari 2012 is er een nieuwe voorlopige procedure, in afwachting van de opheffing van de werking van de consortia en van de oprichting van de centra voor leerloopbaanbegeleiding. Ook de procedure voor de aanvraag en de vaststelling van nieuwe opleidingsprofielen vinden de CVO's zwaar. De minister heeft daarop geantwoord dat de invoering van de kwalificatiestructuur de procedure zal versnellen. De overheid moet een moeilijk evenwicht realiseren. Ze moet de vernieuwing van het aanbod stimuleren, en tegelijkertijd waken over de rationalisatie, de kwaliteit en de relevantie van de opleiding.

Er wordt een bijkomende omkadering toegekend van twintig percent van het pakket voor het afstandsonderwijs en het gecombineerd onderwijs. De CVO's vinden dat te weinig. Het afstands- en gecombineerd onderwijs heeft sinds 1999 toch een sterke groei gekend. Er wordt ook een extra omkadering van tien percent voorzien voor de individuele trajectbegeleiding, voor de activerings- en keuzebegeleidingsactiviteiten en voor de open leercentra. Ook daarover zijn de meningen verdeeld bij de CVO's. Op dit ogenblik kan maximum vijf percent van het pakket worden aangewend voor de aanstelling van voordrachtgevers. Die regeling wordt echter nauwelijks gebruikt omdat de situatie bij het begin van het schooljaar onvoldoende kan worden ingeschat. Voor het ondersteunend personeel wordt een puntenenveloppe toegekend. De waarde van de punten komt niet overeen met de salarisschalen. Die enveloppe is volgens de CVO's te beperkt. Daarom proberen de CVO's de ondersteunende functies te realiseren door de aanwending van coördinatie-uren. Het gevolg is dat 35 CVO's het maximum van drie percent voor coördinatie-uren zonder onderwijsopdracht overschrijden.

Voor wat de rechtmatigheid betreft, kan gesteld worden dat AHOVOS de omkadering correct berekent, maar slechts een beperkte controle op de aanwending organiseert. Er zijn geen controles ter plaatse. Er is ook geen permanente automatische toetsing van de weddebetalingen aan de vastgestelde personeelsomkadering. Er is ook geen controle op de aanwending van de extra omkadering voor specifieke doelen zoals afstandsonderwijs of leertrajectbegeleiding.

3. Personeelsregelgeving

De tweede onderzoeksvraag betreft de personeelsregelgeving. Het CVO-personeel valt onder de rechtpositiedecreten van 27 maart 1991. Het CBE-personeel is contractueel en valt onder de wet op de arbeidsovereenkomsten van 3 juli 1978, maar de onderhandelingen over een eigen statuut zijn ver gevorderd. De statuten werden aangepast aan de modularisering, inzake de bekwaamheidsbewijzen en inzake de prestatieregeling. Voor de CVO's zijn er zes prestatienoemers, van twintig tot 25 lestijden voor een voltijdse opdracht. Voor de CBE's werkt men met een centrumopdracht die bestaat uit 36 klokuren voor een vol-

tijdse opdracht. Daarin zitten niet alleen de lessen, maar ook de lesvoorbereidingen en de overlegmomenten. Voor de CVO's is er wel een probleem voor de bepaling van het salaris. De opdracht voor een bepaalde module wordt omgezet naar de hele periode van de aanstelling, bijvoorbeeld een heel schooljaar, terwijl de module wordt gegeven gedurende enkele maanden. De wet op de loonbescherming bepaalt echter dat het salaris moet worden betaald binnen de zeven dagen na de geleverde prestaties. Een mogelijke oplossing zou kunnen zijn dat men in de CVO's ook met een centrumopdracht zou werken. Een ander probleem is dat diezelfde omzettingsregels ook worden gebruikt voor de vaststelling van de statutaire rechten zoals de vaste benoeming of de tijdelijke aanstelling van doorlopende duur. Dat is niet voorzien in de rechtspositiedecreten.

Een Rekenhofonderzoek van het onderwijs voor sociale promotie kwam in 2006 tot de vaststelling dat minstens 28 percent van de bezoldigingsdossiers een financiële fout bevatte: een fout tegen de weddeschaal of tegen de geldelijke anciënniteit. De meeste van de toen geformuleerde aanbevelingen werden uitgevoerd. Er werd een elektronisch personeelsdossier ingevoerd, weliswaar nog niet voor het personeel van de CBE's. De interne controle en de communicatie – binnen het ministerie en met de CVO's – werden verbeterd. Het aantal salarisschalen werd echter niet verminderd, wat nochtans ook een aanbeveling was van het Rekenhof. Uit het opvolgingsonderzoek bleek dat voor het CVO-personeel de hoger genoemde 28 percent gedaald is tot 5 percent. Het reële aantal fouten in de steekproef bedroeg tien percent. Dat is van eenzelfde orde als in het voltijds secundair onderwijs of bij de centra voor leerlingenbegeleiding. Voor de CBE's werd er ook een steekproef georganiseerd, maar die was te beperkt om extrapolaties mogelijk te maken. Het is ook niet mogelijk om te vergelijken met vroeger omdat de CBE's toen niet behoorden tot het onderwijs voor sociale promotie. Binnen de steekproef waren er in vijftien percent van de gevallen financiële fouten. Voor het CBE-personeel is er ook nog geen elektronisch personeelsdossier. De bezoldigingsregelingen zijn voor verbetering vatbaar. Voor het CBE-personeel is nog niet alles sluitend geregeld. De bezoldigingsregelingen voor het CVO-personeel zouden vereenvoudigd kunnen worden.

De directeurs zien de vaste benoeming als een belangrijke troef voor het aantrekken van personeel. Toch ligt het benoemingspercentage in het volwassenenonderwijs ruim tien percent lager dan in het gewoon secundair onderwijs of in het deeltijds kunstonderwijs, waar het ongeveer 75 percent bedraagt. Door het flexibele karakter van het volwassenenonderwijs is het inderdaad vaak moeilijk om tot een vaste benoeming te komen. Het decreet bevat een specifieke regeling voor de vacantverklaring, waardoor een betrekking minder vlug vacant moet worden verklaard dan in de andere onderwijssectoren. Toch gebeurt het nog altijd dat er vast benoemd moet worden in een weinig succesvolle opleiding. In het volwassenenonderwijs is het in de praktijk ook moeilijker om iemand voltijds aan te stellen en te benoemen, terwijl de rechtspositiedecreten op een voltijdse benoeming zijn gericht. Deeltijds vastbenoemden krijgen voorrang voor een uitbreiding van hun vaste benoeming. Die bepaling werkt storend in het volwassenenonderwijs.

Een soepel aanbod moet ook gepaard kunnen gaan met een soepele afbouw van opleidingen. Daarvoor zijn er echter geen specifieke statutaire bepalingen voorzien. De gewone regels van terbeschikkingstelling wegens ontstentenis van betrekking zijn dus van toepassing. De minister stelt zelf vast dat die regelgeving soms moeilijk toepasbaar is in het volwassenenonderwijs. CVO's proberen boventaligheid te vermijden, bijvoorbeeld door aanstelling in coördinatie-uren of door het in stand houden van dunbevolkte modules. In april 2011 waren er 64 CVO's met een terbeschikkingstelling van gemiddeld meer dan een budgettaire fulltime. De boventaligheid wordt blijkbaar gewoon veroorzaakt door de daling van het aantal cursisten. Er is immers geen samenhang tussen de omvang van de terbeschikkingstelling en de omvang van het verlies door toepassing van de nieuwe regelingen.

In het volwassenenonderwijs is er over het algemeen geen groot personeelsverloop. Voor de jonge leerkrachten is het verloop echter groter dan in de andere onderwijssectoren. Toch zeggen de directeurs dat ze weinig moeilijkheden ondervinden om personeel te vinden. Op lange termijn is er wel een gevaar, gezien het grote verloop bij jonge leerkrachten.

De loonkosten per ingericht leraarsuur lopen sterk uiteen naargelang het centrum. In het goedkoopste centrum kost een leraarsuur 45 tot 50 euro, in het duurste 80 tot 85 euro. De gemiddelde kostprijs bedraagt 70 euro. Dat is vergelijkbaar met het gewoon voltijds secundair onderwijs en iets duurder dan het deeltijds kunstonderwijs. In het gewoon voltijds secundair onderwijs worden natuurlijk meer uren ingericht. Ook de klasgrootte is verschillend. Als men daarmee rekening houdt, dan kost elk uur dat een cursist volgt in een CVO iets meer dan vijf euro en een uur dat gevolgd wordt door een leerling in het voltijds secundair onderwijs bijna vijf euro. In het deeltijds kunstonderwijs ligt die kostprijs een stuk hoger.

4. Budgettering en evaluatie

Voor de laatste onderzoeksvraag, de budgettering en de evaluatie, werd nagegaan hoe nauwkeurig de overheid de noodzakelijke kredieten raamt. Uit een vergelijking van de uitbetaalde weddes met de oorspronkelijke ramingen blijkt dat er systematisch twee tot zes percent te laag geraamd wordt. Er is overigens wel een fout geslopen in de tabellen 9 en 10 van de gedrukte versie van het rapport (pp. 44-45): de termen gesubsidieerd officieel onderwijs en gesubsidieerd vrij onderwijs zijn daar verwisseld. In de tekstversie op de website van het Vlaams Parlement en het Rekenhof zijn de correcte tabellen opgenomen. De Vlaamse Regering heeft de modaliteiten van de tussentijdse evaluatie, die in 2009-2010 diende te gebeuren, niet vastgesteld, maar de administratie heeft de evaluatie wel op een goede manier uitgevoerd. De evaluatie die volgens het decreet in 2012 diende te gebeuren, is er nog niet gekomen. De minister heeft wel uiteengezet hoe hij dat wil aanpakken.

5. Aanbevelingen

De heer De Brabandere overloopt de aanbevelingen. De omkaderingsregeling moet opnieuw bekeken worden. Er moet daarbij rekening worden gehouden met het participatiecriterium, de referteperiode, de delers, de coördinatie-uren, de extra-omkadering en het ondersteunend personeel. Ook de procedure voor het aanvragen van een nieuwe onderwijsbevoegdheid zal vernieuwd moeten worden, want het gaat om een voorlopige procedure. De regeling van de vaste benoeming zou beter moeten worden afgestemd op de flexibiliteit van het volwassenenonderwijs. De toepassing van de prestatieregeling voor het bepalen van de statutaire rechten zou moeten worden geregeld, tenzij men zou overgaan naar een centrumopdracht. De regeling voor de terbeschikkingstelling wegens ontstentenis van betrekking zou insgelijks beter moeten worden afgestemd op de eigenheid van het volwassenenonderwijs. De statutarisering van het CBE-personeel is al in een gevorderd stadium. Daarover werden dan ook geen aanbevelingen geformuleerd. Het recht op een salaris zou meer in overeenstemming moeten worden gebracht met de wet op de loonbescherming. De bezoldigingsregelingen kunnen worden vereenvoudigd. Ook voor het CBE-personeel zou er een elektronisch personeelsdossier moeten worden ingevoerd. De controle op de aanwending van de toegekende omkadering zou verscherpt kunnen worden. De budgetteringsmethode zou verfijnd kunnen worden. Nu wordt er bijvoorbeeld geen rekening gehouden met de evolutie van het aantal cursisten per deler, terwijl de deler toch een belangrijke kostenfactor is. Men zou ook werk moeten maken van de in het decreet voorziene evaluatie.

II. REACTIE VAN MINISTER PASCAL SMET

Minister *Pascal Smet* kan akkoord gaan met de meeste conclusies en aanbevelingen. Hij zal er rekening mee houden bij de herziening van het volwassenenonderwijs. Hij verwijst

daarbij ook naar zijn omstandige reactie op de bevindingen van het Rekenhof, die mee in bijlage bij het verslag van het Rekenhof zijn opgenomen (pp. 60-66).

Voor wat de graad van participatie betreft, benadrukt hij dat er nog andere vormen zijn van levenslang leren, die overigens zowel door publieke aanbieders als door non-profit-organisaties worden aangeboden. Het gaat dus niet alleen om het volwassenenonderwijs. Voor het formele leren scoort Vlaanderen (samen met het Verenigd Koninkrijk en de Scandinavische landen) heel goed, voor het non-formele doet Vlaanderen het minder goed.

De opmerkingen over de personeelsfinanciering hebben al geleid tot een gedeeltelijke bijsturing, maar verdere aanpassingen zullen noodzakelijk zijn. Er is een voorontwerp van decreet over het hbo5. Er zijn ook rationalisatienormen voor de hbo5-opleidingen van de centra voor volwassenenonderwijs opgenomen. Wat zeker ook een impact zal hebben.

Het participatiecriterium is inderdaad moeilijk controleerbaar. Het verificatieproces zal de komende jaren opnieuw bekeken worden. Er is ook een nieuwe databank die zal worden uitgebouwd voor het volwassenenonderwijs, namelijk de DAVINCI-databank.

Als men, onder andere qua kostprijs, een vergelijking maakt tussen het volwassenenonderwijs en het voltijds secundair onderwijs, mag men zich niet beperken tot het personeel. Voor het volwassenenonderwijs zijn er geen werkingsmiddelen of infrastructuurmiddelen. Er is ook minder omkadering voor ondersteunend personeel.

De voorziene grondige evaluatie werd al twee keer aanbesteed, maar er bestond weinig interesse voor. De voorstellen die toch binnenkwamen, voldeden dan weer niet aan de kwaliteitsvoorwaarden voor gedegen wetenschappelijk onderzoek. Uiteindelijk heeft de minister beslist dat een evaluatie op basis van de initiële uitgangspunten nog maar weinig zin had, aangezien het decreet ondertussen op een aantal punten al grondig is gewijzigd. Een grondige evaluatie van het decreet is noodzakelijk, op basis van een tweedelige aanpak. Enerzijds zou hij een klantentevredenheidsmeting willen doen onder de cursisten van het volwassenenonderwijs. Daarbij moet er uiteraard aandacht zijn voor specifieke doelgroepen. Anderzijds zou hij een nieuwe globale beleidsvisie willen uitwerken voor het volwassenenonderwijs. Het is niet de bedoeling dat deze regering dat nog uittekent. Het is wel de bedoeling dat alles klaar ligt voor de volgende regering, die dan de nodige beslissingen kan nemen. Beleid voeren is ook zorgen voor continuïteit. Daarbij zal hij rekening houden met het auditrapport van het Rekenhof, met het rapport van het evaluatieonderzoek naar de ondersteuning en de kennis- en expertise-ontwikkeling in het volwassenenonderwijs, met de klantentevredenheidsmeting, met internationaal onderzoek naar de volwasseneneducatie en met cijferanalyses uit de eigen databanken. Er zullen ook voorstellen opgenomen worden voor curriculumontwikkeling, maatschappelijke rol en landschap.

III. BESPREKING

1. Vragen en opmerkingen van de leden

Voorafgaandelijk laat de *voorzitter* nog opmerken dat mevrouw Helsen recent een interpellatie had ingediend over het volwassenenonderwijs. Hij heeft gemeend die interpellatie als onontvankelijk te moeten adviseren omdat de diverse vraagpunten zeer wel besproken konden worden in samenhang met het hier voorliggende rapport van het Rekenhof. Minister Pascal Smet geeft insgelijks mee dat hij reeds een omstandig schriftelijke antwoord had voorbereid op het interpellatieverzoek van mevrouw Helsen. Hij zal daarvan nu dan ook gebruik maken.

1.1. *Tussenkoms*t van mevrouw *Kathleen Helsen*

Mevrouw *Kathleen Helsen* stelt vast dat er een sterkere uitstroom van jonge leerkrachten is in het volwassenenonderwijs. Waarom stelt die problematiek zich sterker in het volwassenen-

onderwijs dan elders? Hoe zou de regeling van de vaste benoeming en van de terbeschikkingstelling kunnen worden aangepast aan de eigenheid van de CVO's?

In zijn antwoord op de aanbevelingen van het Rekenhof heeft de minister erkend dat er een zekere fraudegevoeligheid is voor wat de cursistenparticipatie in het volwassenenonderwijs betreft. Daarom zal er een ambtelijke werkgroep worden samengesteld. Wanneer wordt die werkgroep samengesteld? Welke opdracht zal hij krijgen? Wie zal er precies in die werkgroep zitten? De minister wil ook het verificatieproces herzien: hij wil een procesaudit ontwikkelen. Hij wil ook een geautomatiseerde tool ontwikkelen vanuit de administratie. Ze vraagt zich af of dit ten gronde wel de juiste werkwijze is. Zou het niet beter zijn om na te denken over de betekenis van participatie in het volwassenenonderwijs?

De maximumnorm voor de coördinatie-uren wordt ver overschreden. De minister vindt dat het niet aan hem is om dat te controleren. Het Rekenhof merkt op dat de minister wel degelijk een controle kan uitvoeren. Hoe kan dat in de toekomst het best worden aangepakt? Moet er beter toegezien worden op de naleving van het decreet? Of moet het decreet worden aangepast? De centra hebben die coördinatie-uren allicht wel nodig.

De kostprijs van het volwassenenonderwijs verschilt blijkbaar sterk van het ene net tot het andere. Hoe is dat te verklaren? Zal de minister rekening houden met het pleidooi van het Rekenhof voor een betere communicatie over de bezoldigingsregeling?

De minister is van plan om een klantentevredenheidsmeting te houden bij de cursisten. De minister heeft die keuze ook verklaard. De minister wil evolueren naar een nieuwe globale beleidsvisie op het volwassenenonderwijs zodat er in de volgende regeerperiode een nieuw decreet kan worden gestemd. Zij besluit daaruit dat er bij de opmaak van het decreet in 2007 heel wat kansen gemist werden. Hoe reageert de minister daarop?

1.2. Tussenkost van mevrouw Katleen Martens

Mevrouw *Katleen Martens* heeft gehoord dat de personeelskost binnen het volwassenenonderwijs hoger zou liggen dan in het voltijds secundair onderwijs, maar dat de totale kost lager zou liggen. Hoe kan dat? De personeelskost is namelijk goed voor ongeveer negentig percent van de totale kostprijs. Welke kosten zijn er dan zo doorslaggevend in die overige tien percent? De hamvraag is overigens niet zozeer de kostprijs, maar wel of het aanbod in CVO en CBE al dan niet het beoogde doel bereikt.

In het volwassenenonderwijs blijkt er een grote uitval te zijn. Het begrip regelmatig aanwezige leerling wordt niet gedefinieerd. Er zijn grote verschillen tussen de centra inzake participatie en uitval. Over welke centra gaat het en wat zijn de oorzaken van deze verschillen? Bij de CBE's is de uitval blijkbaar groter dan bij CVO's. Hoe strookt dat met het kansenverhaal? Zij die minder kansen hebben en er dan krijgen, maken er dan blijkbaar minder gebruik van. Is de zogenaamde kansarmoede werkelijk een verhaal van omstandigheden of moeten we de motivatie van de betrokkenen in vraag durven stellen? Indien deze onderwijsvormen werkelijk een belangrijke rol kunnen spelen in onze samenleving, moet men de deelname dan niet meer verplichtend maken?

1.3. Tussenkost van mevrouw Vera Celis

Mevrouw *Vera Celis* begrijpt uit het rapport van het Rekenhof dat er zo goed als geen controle is op de coördinatie-uren. Hoe meer leraarsuren er worden aangewend als coördinatie-uren, hoe minder lessen er echter overblijven. En dat leidt dan weer tot grotere cursistengroepen. De Vlaamse overheid heeft tot nog toe niet veel werk gemaakt van de aanbeveling in het tussentijds rapport van 2009 om de coördinatie-uren op te volgen. Op de schriftelijke vraag die ze hierover in februari 2011 aan de minister stelde, antwoordde deze dat er hierover onderhandeld werd in een lokaal comité, maar dat er geen richtlij-

nen waren voor de vorm en de inhoud van het protocol. De administratie kan op basis van de beschikbare informatie niet verklaren waarom een behoorlijk aantal centra van de driepercentnorm afwijkt. Ze vraagt zich af of het huidige initiatief op dat vlak tot meer toezicht en opvolging zal leiden.

Er is blijkbaar een bijkomende omkadering van twintig percent voor afstandsonderwijs en gecombineerd onderwijs. Daar moet toch wel iets tegenover staan. Hoe zit het afstandsonderwijs precies in elkaar? Naar verluidt zouden er overeenkomsten zijn tot in Suriname. Kan iemand die aldus een bijkomend diploma lerarenopleiding behaalt, hier komen les geven?

1.4. Tussenkost van de heer Jos De Meyer

De heer *Jos De Meyer* sluit zich aan bij de vraag van mevrouw Celis. Enkele maanden geleden had hij reeds een vraag om uitleg ingediend over het hoge aantal coördinatie-uren. Hij heeft deze vraag echter moeten omzetten in een schriftelijke vraag. Daarin merkte hij op dat voor het schooljaar 2010-11 alle instellingen van het CVO 6,78 percent van het urenpakket aanwendden voor onderwijsgebonden coördinatie en daar bovenop 2,63 percent voor niet-onderwijsgebonden coördinatie. Daarmee zit men natuurlijk ver van de oorspronkelijk overeengekomen drie percent, waarvan men kon afwijken op basis van onderhandelingen. Negentien CVO's besteedden meer dan tien percent van hun lesurenpakket aan coördinatieopdrachten. Acht centra zelfs meer dan vijftien percent. Er is zelfs een centrum met 24,2 percent, een met 29,13 percent, een met 36,69 percent en zelfs een met 50,78 percent. Het is natuurlijk mogelijk dat we over onvoldoende informatie beschikken om dit juist te beoordelen. Maar als deze cijfers juist zijn, dan is er iets wat niet klopt. Het Rekenhof wijst in zijn rapporten in dezelfde richting. Hij hoort soms geruchten over misbruik. De minister heeft op zijn schriftelijke vraag geantwoord dat, gelet op de delegatiebevoegdheid, een onderhandelingsorgaan per centrum beslist om de overschrijding al dan niet toe te staan. Dat orgaan is samengesteld uit een gelijk aantal vertegenwoordigers van de inrichtende macht en van het personeel. De minister rekent op deze structuur. Zijn administratie heeft de protocols van de lokale comités opgevraagd voor het schooljaar 2011-12. Het betreft een administratieve en geen opportuniteitscontrole. De administratie kan deze controle herhalen in het schooljaar 2012-13.

Het Rekenhof heeft eerder al aanbevolen om het aantal salarisschalen te verminderen. Ook het Agentschap voor Onderwijsdiensten heeft daar op gewezen. Op basis van een interpellatie over het aantal salarisschalen in het onderwijs in het algemeen, heeft het parlement de minister ook aanbevolen, en die aanbevelingen zijn dwingend, om het aantal salarisschalen te verminderen. De minister heeft toen gezegd dat dit voor hem geen prioriteit was. Hij heeft vandaag echter ook gezegd dat hij bij zijn werk rekening houdt met de langere termijn. Daarom vraagt de heer De Meyer dat de minister op dit vlak nu al een eerste aanzet zou geven.

1.5. Tussenkost van mevrouw Marleen Vanderpoorten

Mevrouw *Marleen Vanderpoorten* stelt vast dat een aantal belangrijke vragen al gesteld zijn. Ze constateert wel dat finaal slechts twintig percent van de cursisten deelneemt aan de examens. Ervaart het beleid dit als een probleem? In welke zin wil de minister het verificatieproces met betrekking tot de participatie hertekenen?

Ze wist niet dat het verschil tussen het leerplichtonderwijs en het volwassenenonderwijs inzake het lerarenverloop zo groot was. Zij zou eerder veronderstellen dat het verloop in het volwassenenonderwijs, waar men werkt met echt gemotiveerde mensen, minder groot is. Wat is de oorzaak van dit verloop? Heeft het te maken met onvolledige lesroosters?

De Europese doelstelling voor het levenslang leren bedraagt vijftien percent. Voor de CVO's was het hier 8,2 percent. De minister merkte dienaangaande op dat men dit breder moet bekijken. Zijn er daarover cijfers, die een vergelijking met andere landen mogelijk maken?

1.6. Tussenkoms van de heer Wim Van Dijck

De heer *Wim Van Dijck* vindt het logisch dat cursisten die de lessen niet regelmatig bijwonen, uiteindelijk niet deelnemen aan de examens. Het lijkt hem minder logisch dat ook mensen die de lessen regelmatig bijwonen niet deelnemen aan de examens. Men zou kunnen zeggen dat het gaat om mensen die deze lessen bijwonen uit interesse. Als men iets graag doet, lijkt het hem echter ook evident dat men examen aflegt. In sommige gevallen kan men alleen doorgaan naar een volgende module als men examen heeft afgelegd over de vorige module. Hij vraagt zich af of sommige cursisten die op papier regelmatig de lessen bijwonen, in de praktijk misschien toch gewoon afwezig zijn. Kan men dat onderzoeken?

1.7. Tussenkoms van de heer Boudewijn Bouckaert

De heer *Boudewijn Bouckaert*, voorzitter, sluit zich aan bij deze vraag. Hij heeft ook begrepen dat er, spijs het herhalen van de oproep, geen degelijk voorstel was voor de evaluatie van het decreet. Zulks was ook al het geval voor de evaluatie van de maximumfactuur in het secundair onderwijs. Een goede evaluatie van het decreet is nochtans heel belangrijk. Is het onderwijskundig beleids- en praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek mogelijks niet goed mee met de prijzen die het hanteert?

2. Antwoorden van het Rekenhof

De heer *Adri De Brabandere* antwoordt dat het Rekenhof de oorzaak van de hoge uitstroom van jonge leerkrachten niet onderzocht heeft. Het heeft wel kunnen vaststellen dat die uitstroom te maken heeft met leerkrachten die overstappen naar het voltijds secundair onderwijs. Dat heeft op zijn beurt waarschijnlijk te maken met onder meer het feit dat men daar over het algemeen gemakkelijker aan een vaste benoeming kan raken. De overeenkomstige cijfers van het basis- en het secundair onderwijs vindt hij overigens meer verontrustend, omdat het dan wel degelijk gaat om personeelsleden die verloren zijn voor het onderwijs.

Het is niet de taak van het Rekenhof om concrete voorstellen te formuleren voor wijzigingen aan de vaste benoeming. Toch merkt hij op dat CVO's in sommige gevallen te vlug moeten overgaan tot een vaste benoeming, ondanks de specifieke regeling voor de vacantverklaring. Bovendien hebben de deeltijds vastbenoemden voorrang. Ook dat werkt storend. Alles hangt natuurlijk samen met de reikwijdte van de vaste benoeming.

Een terbeschikkingstelling kan niet altijd samengaan met een overdracht van uren naar een ander centrum of naar een volgend schooljaar. Dat werkt storend voor een CVO. Misschien moet men daar soepeler mee omspringen. Soms moet men eerst de tijdelijke personeelsleden ontslaan vooraleer men kan overgaan tot een terbeschikkingstelling. Ook dat is storend voor de centra. Het is natuurlijk niet de taak van het Rekenhof om te bepalen dat daaraan iets veranderd moet worden.

Het Rekenhof heeft geen onderzoek gedaan naar misbruiken inzake de overschrijding van de drieprocentnorm voor de coördinatietaken. De overschrijding van die norm wijst er in elk geval op dat er nood is aan een ruimer kader voor ondersteunend personeel. Misschien is er ook nood aan een ander soort van opdracht, een centrumopdracht en geen opdracht die uitgedrukt is in lestijden.

In de tabellen 9 en 10 is er, zoals hoger reeds gezegd, een verwisseling gebeurd. Het vrij gesubsidieerd onderwijs is het net met het grootste aandeel en met de grootste kostprijs. Er was initieel een vermoeden dat de kost per personeelslid hoger zou zijn in het gemeenschapsonderwijs en in het officieel gesubsidieerd onderwijs. In het verleden was dat immers het geval voor de andere onderwijsniveaus. De personeelskosten blijken echter in dezelfde lijn te liggen. Kostenverschillen kunnen te maken hebben met een andere samenstelling van het personeelskorps, andere bekwaamheidsbewijzen met hogere weddeschalen en een grotere geldelijke anciënniteit.

De kostprijs voor een cursist die een uur les volgt is iets meer dan vijf euro. Het is altijd nuttig om de cijfers te kennen, al is de interpretatie ervan een andere zaak. Daarover geeft het rapport geen oordeel.

De vraag is gesteld of het mattheuseffect een rol speelt bij de participatie en de uitval van cursisten. Men wilde ook weten welke centra er een hoge uitval kenden. De betrokken centra werden in het rapport niet genoemd. Voor NT2 is er in elk geval een grotere uitval dan voor de andere opleidingen. Moet het volwassenenonderwijs ook een aanbod hebben dat gericht is op de vrijetijdsbesteding? Daar speelt het mattheuseffect allicht wel een rol. Moet het volwassenenonderwijs niet nog meer dan nu al het geval is, gericht zijn op het creëren van gelijke onderwijskansen, op het bieden van een tweede kans? De basisvraag op wie het volwassenenonderwijs gericht moet zijn, is een vraag die door de beleidsmakers moet worden beantwoord.

3. Antwoorden van de minister

Minister *Pascal Smet* bevestigt dat de door OBPWO geformuleerde onderzoeksopdrachten vaak als te complex worden ervaren. Dat kan met het onderwerp te maken hebben, stelt hij. Het is aan de administratie gesignaleerd. Consultancybureaus zijn er ook niet altijd in geïnteresseerd.

Waarom de evaluatie gebeurt, is al toegelicht. Mevrouw Helsen vroeg zich af of men in 2007 de boot heeft gemist. Zo mag men het niet bekijken, meent de minister. Er zijn intussen wel ervaringen opgedaan en er is ook al ingegrepen. Veel mensen willen het geheel opnieuw bekijken. Zulks kan niet meer afgehandeld worden in de lopende legislatuur. Na voorbereiding en bespreking blijven er ook nog heel wat vragen zorgvuldig te beantwoorden vooraleer er van een nieuw decreet sprake kan zijn, stelt de minister. Hij wijst op de toekomst van het volwassenenonderwijs en het hoger beroepsonderwijs, wie moet wat inrichten, leeroriëntering en -advies, de mogelijke onderwijsniveaus en onderwijsvormen en het aanbod van CVO's, de positie ten aanzien van het hoger onderwijs, enzovoort. Ook het Rekenhof ziet vragen, oppert minister Smet. Moet de opdracht verengd worden tot het aanbieden van beroepsgerichte kwalificaties of niet? Is het puur onderwijs of gaat men verder naar persoonlijkheidsontwikkende vormen, die soms op de kruising van vrijetijdsbesteding zitten. Ook de minister is ervan overtuigd dat meer meten ook echt meer weten garandeert. Dat er in 2007 een decreet is gekomen, belet volgens hem ook niet dat te doen. In zijn beleidsbrief heeft hij aangegeven met de ministers van Werk en Inburgering een nieuwe visie te willen uitwerken die dan in de volgende legislatuur haar beslag moet krijgen.

Met het oog daarop worden zes thematische werkgroepen opgericht. Daarin zitten zowel de administratie als vertegenwoordigers van de onderwijsverstreckers, de koepels, GO!, de Federatie Centra voor Basiseducatie, het personeel, VLUHR en VLOR, het Vocvo. De NVAO wordt erbij betrokken omwille van haar expertise inzake kwaliteit, maar ook de Vlaamse Vereniging van Studenten en cursisten. Op 6 mei 2013 wordt de aftrap gegeven met de bedoeling tot de lente van 2014 te werken om dan met een globaal rapport te komen dat een insteek kan bieden in de volgende legislatuur.

In samenwerking met Inburgering wordt nagegaan hoe de consortia hervormd kunnen worden en welke plaats de Huizen van het Nederlands in die centra voor leeradvies en -oriëntering kunnen krijgen. Dat is al ver gevorderd. Op relatief korte termijn denkt de minister met een voorstel naar buiten te kunnen komen.

Inzake de controle op de participatiegraad vindt de minister het allerbelangrijkste de nieuwe cursussen- en cursistendatabank die geoperationaliseerd is sinds november 2012, DAVINCI. Alle gegevens vanaf 1 april 2013 worden erin opgenomen. Dit biedt een uitgelezen kans om op korte termijn controles van de verificateurs in de centra te verbeteren en te moderniseren volgens een aantal basisprincipes die alle betrokken partijen ten goede komen. Er wordt maximaal gebruik gemaakt van digitalisering, met tegelijk een minimale belasting van de centrumadministratie. Gebruik van benchmarking wordt mogelijk, alsook een audit op basis van die gegevens. De verificateur kan dan doelgericht administratieve processen objectief doorlichten. Daarnaast is er samenwerking met de diverse overheidsdiensten. Een groot aandeel van de controles wordt geautomatiseerd en gefaciliteerd. Ze worden dan aangevuld met meer doelgerichte controles op het terrein. DAVINCI komt pas in schooljaar 2014-2015 volledig op kruissnelheid. Dan moeten alle bruggen naar externe databanken een feit zijn. Datamigratie uit de bestaande cursistendatabank blijkt voorsnog niet mogelijk omdat er met een ander datamodel wordt gewerkt. Op 22 juni 2012 is bij besluit van de Vlaamse Regering vastgelegd binnen welke termijnen data moeten worden aangeleverd. Er is ook in sancties voorzien. Er wordt ook een integriteits- en beveiligingscontrole van data vooropgesteld. Daartoe wordt regelgeving uitgewerkt en onder meer ook een veiligheidsplan. In de loop van 2013 worden wel al rapporten opgesteld waarbij de verificateurs nauw betrokken zullen zijn. Controles op het terrein blijven mogelijk. Er is een tijdspad uitgetekend, besluit de minister.

De vragen over examenparticipatie wil hij nader bekijken. Hij herinnert zich dat er een aantal redenen zijn aangehaald voor de uitval bij examens, naast het feit dat men de opleiding inderdaad soms als louter vrijetijdsbesteding beschouwt. De minister zelf vult aan met de vraag of een opleiding ook wel altijd met een diploma of getuigschrift moet worden afgerond. Hij wil daarop geen antwoord geven maar wel oproepen tot debat.

De controle op de coördinatie-uren moet liggen bij de lokale overleg- en onderhandelingsorganen. Men vangt er deels een middenkader mee op dat er niet is, of men beschermt er leerkrachten mee, in afwachting van meer cursisten. De minister erkent dat er ook enkele misbruiken gekend zijn. In één geval werd zelfs het parket op de hoogte gebracht. Het onderzoek werd echter geseponneerd omwille van het gegeven dat de feiten niet in tegenstrijd zijn met de decretale bepalingen. Hij neemt in elk geval de vraag mee naar de thematische werkgroepen: hoe gaat men daarmee om? Wordt er een maximumpercentage opgelegd of beperkt men in aard? Flexibiliteit met een andere decretale invulling?

Er is voorsnog geen intentie om de communicatie over de bezoldigingsregeling te wijzigen, al maakt ook dat deel uit van de vermelde evaluatie. In 2009 en 2010 is ten aanzien van het werkveld wel een nieuwe cumulatieregeling toegelicht. De minister verwijst ook naar een omzendbrief die nog steeds online te lezen is. Jaarlijks houdt de administratie een toelichting bij de cumulatieregelgeving binnen het volwassenenonderwijs, via infosessies die voor alle startende medewerkers bij de CVO's wordt georganiseerd.

De opmerkingen aangaande de klantentevredenheidsmeting vindt de minister terecht. Hij acht het alleszins interessant die meningen mee te horen. Het leert welke de motivaties en problemen zijn. In het kader van de tussentijdse evaluatie van 2010 zijn de directies van CVO's en CBE's, de pedagogische begeleidingsdiensten, de sociale partners enzovoort bevroegd, maar niet de cursisten. Nochtans ware dat zeer nuttig. Het is overigens ook niet de bedoeling het beleid louter daarop te stoeien. Het is één van de elementen die moeten worden meegenomen in de globale beoordeling.

De specifieke vraag over het afstandsonderwijs zal de minister later beantwoorden, als hij de relevante gegevens heeft nagekeken. Hij laat een en ander bezorgen aan de commissieleden.

4. Slotreplieken

4.1. Aanvullende tussenkomst van de heer Jos De Meyer en antwoord van de minister

De heer *Jos De Meyer* verwachtte meer engagement inzake de bpt-uren. Na nauwgezet doornemen van de data inzake coördinatie-uren onderwijsopdracht of andere opdracht en dat voor twee schooljaren, kan het lid stellen dat tientallen scholen daarmee uitermate zuinig omspringen. Voor het lid behoort dat tot de interne keuzes. Extreme gevallen behoeven een redelijke verklaring, stelt hij. Hij wenst die verklaring dan ook te kennen. Daarom maakt hij de minister nogmaals attent op de grote verschillen tussen scholen, maar tegelijk ook op het onmiskenbare cultuurverschil tussen de diverse netten.

De *minister* verzekert het lid dat ook dat aspect in de werkgroepen wordt meegenomen. Hun rapport zal duidelijkheid brengen.

4.2. Aanvullende tussenkomst van mevrouw Kathleen Helsen en antwoord van de minister

Mevrouw *Kathleen Helsen* meent dat het rapport van het Rekenhof voldoende aantoonst dat zowel qua participatie van cursisten als qua aanwending van coördinatie-uren een betere opvolging nodig is. Ze roept er dan ook toe op om nog in de loop van de legislatuur verder onderzoek te doen en zo inzicht te verwerven in het waarom daarvan. Dat moet dan toelaten om in de toekomst de juiste keuzes te maken. De mogelijkheden van de databank zijn duidelijk, maar het lijkt het lid essentieel dat de controles op het terrein waarvan sprake, behalve dat men ze effectief uitvoert, ook duidelijkheid brengen in de manier waarop participatie bekeken dient te worden in het kader van volwassenenonderwijs.

De enorme verschillen inzake coördinatie-uren zouden volgens het Rekenhof op een nood wijzen. Voor mevrouw Helsen is ook in die zin inzicht cruciaal om keuzes voor de toekomst te maken. Eventuele misbruiken moeten aangepakt, stelt het lid. Ze vraagt dan ook om bijkomende initiatieven.

Minister *Pascal Smet* herhaalt dat al de genoemde elementen meegenomen en uitgeklaard moeten worden in de werkgroepen ten einde op vrij korte termijn inzicht te bieden in de bestaande verschillen. Tijdens de lopende legislatuur nog tot beslissingen komen, is echter hoe dan ook onmogelijk, besluit hij. De vraag om meer gerichte controles, inzicht en duidelijkheid over de verschillen tussen de centra is helder.

Boudewijn BOUCKAERT,
voorzitter

Kathleen HELSEN,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

AHOVOS	Agentschap Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs en Studietoelagen
bpt	bijzondere pedagogische taken
CBE	centrum voor basiseducatie
CLB	centrum voor leerlingenbegeleiding
CVO	centrum voor volwassenenonderwijs
DAVINCI	Databank Volwassenenonderwijs Instellingen- en Cursisteninformatie
hbo5	hoger beroepsonderwijs 5
NT2	Nederlands als tweede taal
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
OBPWO	Onderwijskundig beleids- en praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek
TADD	tijdelijke aanstelling van doorlopende duur
Vlor	Vlaamse Onderwijsraad
VLUHR	Vlaamse Universiteiten en Hogescholenraad
Vocvo	Vlaams Ondersteuningscentrum voor het Volwassenenonderwijs